

Version 4 aug 2014

Organisation	Svenska Naturskyddsföreningen
Organisationsnummer	802002-4280
Juridisk form	Ideell förening

Detta är Naturskyddsföreningen!

Svenska Naturskyddsföreningen bildades 1909 och är Sveriges äldsta och största ideella natur- och miljöorganisation. Naturskyddsföreningen är också en av Sveriges största folkrörelser där våra över 200 000 medlemmars engagemang är den viktigaste tillgången.

Många medlemmar är aktiva i någon av våra 271 kretsar. Föreningen har också 24 länsförbund och ett rikskansli i Stockholm, med filial i Göteborg. Föreningen har ett drygt hundratal anställda. Dessutom finns särskilda nätverk för jordbruk, klimat, hav, miljögifter, skog, miljörett och handla miljövänligt. Vartannat år har Naturskyddsföreningen riksstämman då styrelse väljs och motioner och propositioner behandlas. Åren däremellan arrangeras rikskonferens.

Vi arbetar inom fem prioriterade område – Jordbruk, Klimat, Hav, Miljögifter och Skogsbruk. Inom samtliga områden arbetar vi både nationellt och globalt. Under 2013 hade vi samverkan med 63 organisationer i 18 länder i Afrika, Asien och Latinamerika. En stor del av detta arbete handlar om att stärka lokal organisationer genom kunskap och metodutveckling. SIDA finansierar en stor del av vår internationella verksamhet.

Detta vill vi!

Föreningens långsiktiga mål är att bidra till en hållbar utveckling. Bland målen märks till exempel följande:

- Bevarad biologisk mångfald och ett miljöanpassat skogsbruk i Sverige. Skydd av 20 % av den svenska skogen nedanför fjällen.
- Nollutsläpp av svenska växthusgaser 2030 genom satsning på förnybara energikällor. Samtidigt ska kärnkraften avvecklas.
- Minskad tillförsel av näring till Östersjön.
- Ett hållbart fiske globalt och stopp för fiske av hotade fiskar och skaldjur, t.ex. ålfiskestopp i Sverige.
- En miljö fri från giftiga kemikalier med Sverige som ett föregångsland när det gäller lagstiftning och att fasa ut farliga kemikalier. Stopp för spridning av avloppsslam i Sverige.
- Fler människor äter mer grönt, lokalproducerat och väljer ekologiska och rättvisemärkta produkter. 100 % ekologisk produktion i Sverige på sikt.
- Inom samtliga områden arbetar vi för kraftfulla politiska och ekonomiska styrmedel som gynnar en hållbar utveckling.

Så här arbetar vi!

Vi arbetar med tre huvudstrategier.

- Stimulera naturkänslan – genom att väcka människors vördnad och respekt för naturen.
- Politisk påverkan – genom att skapa debatt och medverka i utredningar påverkar vi politiska styrmedel, lagar och regler.
- Konsumentmakt – genom att underlätta för konsumenten att göra miljömedvetna val.

Naturskyddsföreningen arbetar med många metoder för att nå målen. Kampanjer, event, seminarier, debattartiklar, rapporter och böcker, fortbildningar, tidningen Sveriges Natur och informations spridning genom en mängd medier som webben, twitter, facebook, foldrar och affischer. Några konkreta exempel på mångfalden av aktiviteter under senaste året:

Under *Miljövänliga veckan* arrangerade 151 kretsar provsmakningar, utställningar mm. om ekologisk mat. Flera butiker och kedjor anammade budskapet och skyltade om varor och lockade med kampanjpriser. Under året startade också på initiativ av Naturskyddsföreningen en internationell motsvarighet i 25 länder – *Green Action Week*.

I projektet *Byt till eko* har vi skapat debatt och spridit kunskap om framtidens ekologiska jordbruk och uppmanat konsumenter att byta fem av sina varor till ekologiskt – t.ex. bananer, kaffe, vindruvor, mejeriprodukter, kött och potatis. Försäljningen av ekomat har ökat kraftigt i alla livsmedelskedjor.

Projektet *Det moderna boendet* handlar om att visa på samhällsnyttan med att energieffektivisera miljonprogrammet.

En *Anti scampidag* arrangerades tredje gången för att sätta fingret på de skador som odlingen av jätteräkor gör på känsliga ekosystem, t.ex. mangroveskogar.

Sveriges största *Klädbytdag* arrangerades på 87 platser där sammanlagt 36 000 plagg bytte ägare, med en förhoppning om att antalet nyinköp samtidigt minskade.

Inom *Operation Giftfri förskola* inventerades kemikaliemiljön på 129 förskolor i 41 kommuner och gav stort genomslag i media och bland politiker. Flera kommuner kommer att besluta om giftsanering av förskolemiljöer.

Inom skolans värld bedrivs fortbildningarna *Skogen som klassrum* och *Mera friluftsliv i skolan* som ska inspirera pedagoger att använda naturen mer i skolundervisningen.

Artprojekten *Havsörn*, *Pilgrimsfalk* och *Vitryggig hackspett* pågår sedan många år där boplatsskydd, utfordring mm. Ska öka arternas tidigare svaga svenska populationer.

Under senaste året har riksföreningen drivit ärenden i domstol om t.ex. luftkvalitén på Hornsgatan i Stockholm, det planerade kalkstensbrottet i Bunge på Gotland och inte minst licensjakten på varg. Dessutom har alla 271 kretsar nu rätt att driva miljöärenden i domstol.

Inom projekt *Närnaturguider* har vi utbildat hundratals medlemmar som leder naturguidningar för allmänheten.

Bra Miljöval är världens tuffaste miljömärkning och vårt viktigaste redskap för att underlätta miljömedvetna konsumentval. Idag finns över 700 produkter och tjänster inom följande kategorier – livsmedelsbutik, textil, värme och kyla, bränsle, el, persontransporter, godstransporter, kemiska produkter och småhus- och bilförsäkring. Kriterierna för Bra Miljöval revideras regelbundet och blir tuffare och tuffare.

Opinionsarbete och politisk påverkan är viktigt inom alla områden och Almedalsveckan i Visby är det kanske mest kända exemplet. Föreningen deltar med seminarier om t.ex. energieffektivisering, kärnkraftens kostnader, Östersjön, skogspolitiken och skolans roll för en hållbar utveckling.

Under 2013 omsatte föreningen 187 miljoner kronor (Mkr). Av detta var 33 Mkr medlemsintäkter, 47 Mkr insamlade medel (inklusive testamenten mm) och 61 Mkr bidrag från SIDA. Insamlade medel består dels av generella, dels av öronmärkta gåvor för arbete med klimat, jordbruk, rovdjur, hav, vitryggiga hackspettar, solceller med mera.

Kretsarnas och länsförbundens verksamhet drivs dels genom återföring av 35 procent av medlemsintäkterna, dels genom möjligheten att söka bidrag för särskilda projekt (5,4 Mkr).

Föreningen är i ständig utveckling. För att mobilisera och hålla ångan uppe bland alla våra aktiva i kretsar och länsförbund är regelbunden information via t.ex. nyhetsbrev och sociala medier en grundbult. För att stärka det lokala och regionala arbetet ordnar vi kurser i webbhantering, miljö rätt, ledarskap mm. och vi har särskilda traineeprogram för unga föreningsaktiva. En viktig medlemservice är regelbunden information till alla medlemmar, inte minst via medlemstidningen Sveriges Natur som ges ut med sex nr per år.

Så här går det!

Mål är till för att nås. Varje år sätter vi upp mål att nå när det gäller aktiviteter, dvs. vad vi planerar att genomföra under det kommande året. Dessa går lätt att följa upp och vi kan bocka av de allra flesta av planerade aktiviteter – vi gör det vi säger att vi ska göra!

Däremot är det svårare att säga vilka effekterna i natur och miljö blir tack vare våra aktiviteter. Positiva miljöeffekter är långsamma processer. Vi arbetar efter tesen att trägen vinner och att spridning av kunskap skapar medvetenhet och förändrar opinionen – sakta men säkert. Och att alla våra guidningar, utbildningar, seminarier, broschyrer, filmer, blogginlägg etcetera har ökat svenska folkets kunskap och medvetenhet kan vi säga med säkerhet. Detta påverkar i sin tur politik och beslutsfattande och det påverkar konsumenters val som kommer att ge positiva förändringar för natur och miljö – på sikt. Vi måste också inse att politikens beslut och människors vardagsbeteenden påverkas av mängder av faktorer. Och vi kan konstatera att Naturskyddsföreningens bidrag många gånger varit tydligt eller direkt avgörande, t.ex. i följande framgångar.

- Försäljningen av ekologisk mat ökade med 13 % under 2013 efter en tids nedgång, mycket tack vare intensiv kommunikation från Naturskyddsföreningen.
- Försäljningen av jätteräkor har stoppats av COOP och Lidl efter påverkansarbete från föreningen.

- Svenska regeringen har lagt fram en bra kemikalieproposition, mycket tack vare flera avslöjanden från Naturskyddsföreningen.
- Flera skyddsvärda skogar i Sverige har räddats från avverkning, där skogs nätverket haft en viktig roll.
- Populationerna av pilgrimsfalk och havsörn fortsätter att öka och har nu i stort sett uppnått livskraftiga bestånd. Avgörande har varit stora ideella insatser under en lång rad av år.
- Restaurering av viktiga ekosystem sker kontinuerligt via återplantering av mangroveskog i Latinamerika.
- Fondpengar från Bra Miljöval El har bl.a. möjliggjort ett omlöp för fisk vid Hedefors kraftstation i Lerum och energieffektivisering av Skara brandstation.
- Föreningens miljörättsliga arbete har bl.a. bidragit till:
  - att licensjakten på varg stoppats och att maxtaket på 210 vargar är borttaget.
  - att kalkstensbrottet i en planerad nationalpark i Bunge på Gotland stoppats av Högsta domstolen.
  - ett stopp för spridning av kemiska bekämpningsmedel inom ett vattenskyddsområde i Skåne.
  - att ärendet om dålig luftkvalitet på Hornsgatan i Stockholm nu är tillbaka hos kommunen för att den ska komma med förslag på åtgärder.
  - att landshövdingen i Norrbottens län prickades för olagliga strandskyddsdispenser.

Vi vill förstås nå det långsiktiga målet vi satt upp – en hållbar utveckling i Sverige och globalt. På vägen bockar vi av de framgångar vi kan se, och vi noterar de områden där utvecklingen går åt fel håll. Vi vet t.ex. att klimatutsläppen ökar, vi vet att Östersjöns botten mår allt sämre, vi vet att många farliga kemikalier fortsätter att spridas i vår livsmiljö, vi vet att den vitryggiga hackspetten är akut hotad. Och vi vet att det återstår ett enormt arbete för att skapa en rättvis och hållbar livsmedelsproduktion globalt. Världen är fortfarande ohållbar, men blir faktiskt lite bättre genom Naturskyddsföreningens arbete.